

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

Factors affecting to behaviors preventing unwanted pregnancy of female senior high school student, Muang district, Phitsanulok province.

นิธิพงษ์ ศรีเบญจมาศ¹ กิ่งแก้ว สำรวรรื่น¹ อนงค์นาฏ คงประชา¹ และอรสา ภูเจริญ¹
Nithipong Sribenchamas¹ Kingkaew Samruayruen¹ Anongnart Kongpracha¹
and Orasa Poocharoen¹

¹อาจารย์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 358 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถามและแบบทดสอบ ซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพความตรงตามเนื้อหา มีค่าเท่ากับ 0.67-1 ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.62-0.97 ค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.21-0.95 และค่าความยากง่ายเท่ากับ 0.26-0.43 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติอ้างอิง การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบขั้นตอน (Stepwise)

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายส่วนใหญ่มีความรู้ ค่านิยมทางเพศ อิทธิพลกลุ่มเพื่อน และสังคมแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง มีทัศนคติ การรับรู้เกี่ยวกับตนเองในการตัดสินใจเลือกปฏิบัติที่ถูกต้อง และพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก และพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ทัศนคติต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ และสังคมแวดล้อมต่อพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.612 สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ได้ร้อยละ 30.9 สามารถแสดงสมการทำนายได้ดังนี้ $\hat{Y} = 66.308 + 0.848(x_2) + 0.453(x_6)$

คำสำคัญ : การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ / การป้องกันการตั้งครรภ์

Abstract

This survey research aimed to study the behavior and factors affecting to behavior preventing unwanted pregnancy of female senior high school student, Muang district, Phitsanulok province. The samples were 358 female senior high school student, Muang district, Phitsanulok province. Selected by multi-stage random sampling. The research instrument were questionnaire and test, it has been tested for The index of objective congruence were .66 – 1, The reliability test were 0.62 – 0.97, The discrimination test were 0.21 – 0.95 and The difficulty test were 0.26 - 0.43. The data analysed by frequency, percentage, mean, standard deviation and stepwise multiple regression analysis.

The results of this study showed that The most of a female senior high school student had knowledge, sexual value, friends influence and social environments in moderate level, and had attitude, receive self decision making correct and behavior preventing pregnancy unwanted in high level The factors affecting to behavior preventing unwanted pregnancy were attitude (x_2)

and social environments (x_6) statistically significant at the 0.05 level, correlation coefficient = 0.612, which could predict 30.9 %. The equation was shown as follow;

$$\hat{Y} = 66.308 + 0.848(x_2) + 0.453(x_6)$$

Keywords : unwanted pregnancy / pregnancy prevention

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงของสังคมและวัฒนธรรมในด้านต่างๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในยุคโลกาภิวัตน์ รวมถึงอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมภายนอก และสื่อต่าง ๆ ที่มีเนื้อหาช่วยยั่วยุให้วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์กันอย่างไม่ระมัดระวัง จากการศึกษาความรู้ ความเข้าใจในการป้องกันการตั้งครรภ์และขาดความพร้อมในการดำเนินชีวิตครอบครัว เป็นผลให้เกิดการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นในอัตราที่สูง (สุศักดิ์ ฐานีพานิชสกุล, 2555) จากสถิติของกระทรวงสาธารณสุข ประเทศไทยมีประชากร 65 ล้านคน มีสตรีวัยรุ่น 23 ล้านคน ในจำนวนนี้มีการตั้งครรภ์ที่ไม่ต้องการถึง 1 แสนคน/ปี (อรพินธ์ เจริญผล, 2555) ซึ่งพบว่าสถิติการมีบุตรของวัยรุ่นมีจำนวนสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานกำหนดถึง 71 จังหวัด ซึ่งตามเกณฑ์มาตรฐานที่องค์การอนามัยโลก (WHO) กำหนดไม่เกินร้อยละ 10 และในปี พ.ศ. 2552 ประเทศไทยยังมีแม่วัยรุ่นสูงเป็นอันดับ 2 ของโลก และเป็นอันดับ 1 ของทวีปเอเชีย และข้อมูลจากศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2555) พบว่า ในปี พ.ศ. 2554 มีการเกิดจากเด็กหญิงอายุต่ำกว่า 15 ปี ซึ่งถือว่าอยู่ในวัยที่ไม่พร้อมที่จะเป็นแม่จำนวน 3,676 คน และมารดาที่ตั้งครรภ์และคลอดบุตรอายุน้อยกว่า 20 ปี ทั้งหมดจำนวน 114,001 คน ซึ่งในจำนวนนี้พบว่ามีแม่วัยรุ่นอายุน้อยที่สุด 8 ปี ค่าเฉลี่ยของหญิงตั้งครรภ์ที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี มีค่า 90 ต่อ 1,000 คน ซึ่งเป็นตัวเลขที่สูงสุดในทวีปเอเชีย (วัลยา ธรรมพนิชวัฒน์, 2553) เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคเดียวกัน และคาดว่าประมาณครึ่งหนึ่งมีการยุติการตั้งครรภ์ด้วยการทำแท้งส่งผลให้เกิดภาวะแทรกซ้อน และมีอัตราการเสียชีวิตมากกว่าการแท้งเองถึง 10 เท่า (สร้อย อนุสรณ์ธีรกุล และสุรนาท ขมะณรงค์, 2551) และยังพบอีกด้วยว่านับวันจะมีการคลอดของแม่วัยรุ่นที่มีอายุน้อยลงเรื่อยๆ โดยเฉพาะช่วงอายุ 15-17 ปี (เบญจพร ปัญญา, 2553)

สถานการณ์การคลอดบุตรของวัยรุ่นไทย ปี 2556 พบว่า อัตราการคลอดบุตรของวัยรุ่นอายุ 15-19 ปี อยู่ที่ 41.54 ต่อ 1,000 ประชากรหญิงวัยเดียวกัน เมื่อจำแนกรายภาค พบว่าภาคกลางมีอัตราการคลอดบุตรของวัยรุ่นสูงสุด อัตรา 48.93 รองลงมาเป็นภาคเหนือ เท่ากับ 39.91 ภาคใต้ เท่ากับ 39.45 กรุงเทพมหานคร เท่ากับ 38.85 และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เท่ากับ 38.73 ต่อ 1,000 ประชากรหญิงวัยเดียวกัน ตามลำดับ โดยจังหวัดพิษณุโลก มีอัตราเท่ากับ 37.03 และเมื่อเปรียบเทียบเกณฑ์การมีบุตรของวัยรุ่นที่สูงถึง ร้อยละ 46.59 ในขณะที่เกณฑ์กำหนดไว้ไม่เกิน ร้อยละ 10 จากสภาพปัญหาดังที่กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมดังกล่าวซึ่งสามารถนำมาเป็นข้อมูลในการวางแผนแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างตรงประเด็น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

สมมติฐานของการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

สมมติฐานที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

สมมติฐานที่ 3 การรับรู้เกี่ยวกับตนเองในการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

สมมติฐานที่ 4 ทศนคติต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

สมมติฐานที่ 5 ค่านิยมเรื่องเพศ ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

สมมติฐานที่ 6 สังคมแวดล้อม ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

สมมติฐานที่ 7 อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้กำหนดขอบเขตในการวิจัย ดังนี้

ประชากร ได้แก่ นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลกจำนวน 4,414

คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลกจำนวน 358 คน ได้จากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน่และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบขั้นตอน (Stepwise)

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล เดือน มกราคม ถึง กุมภาพันธ์ 2559

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ที่ใช้ศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้แก่

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับระดับชั้นการศึกษา เกรดเฉลี่ยรวม และรายรับต่อ

สัปดาห์

1.2 ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์

1.3 ทศนคติต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์

1.4 การรับรู้เกี่ยวกับตนเองในการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์

1.5 ค่านิยมเรื่องเพศ

1.6 สังคมแวดล้อมต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์

1.7 อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์

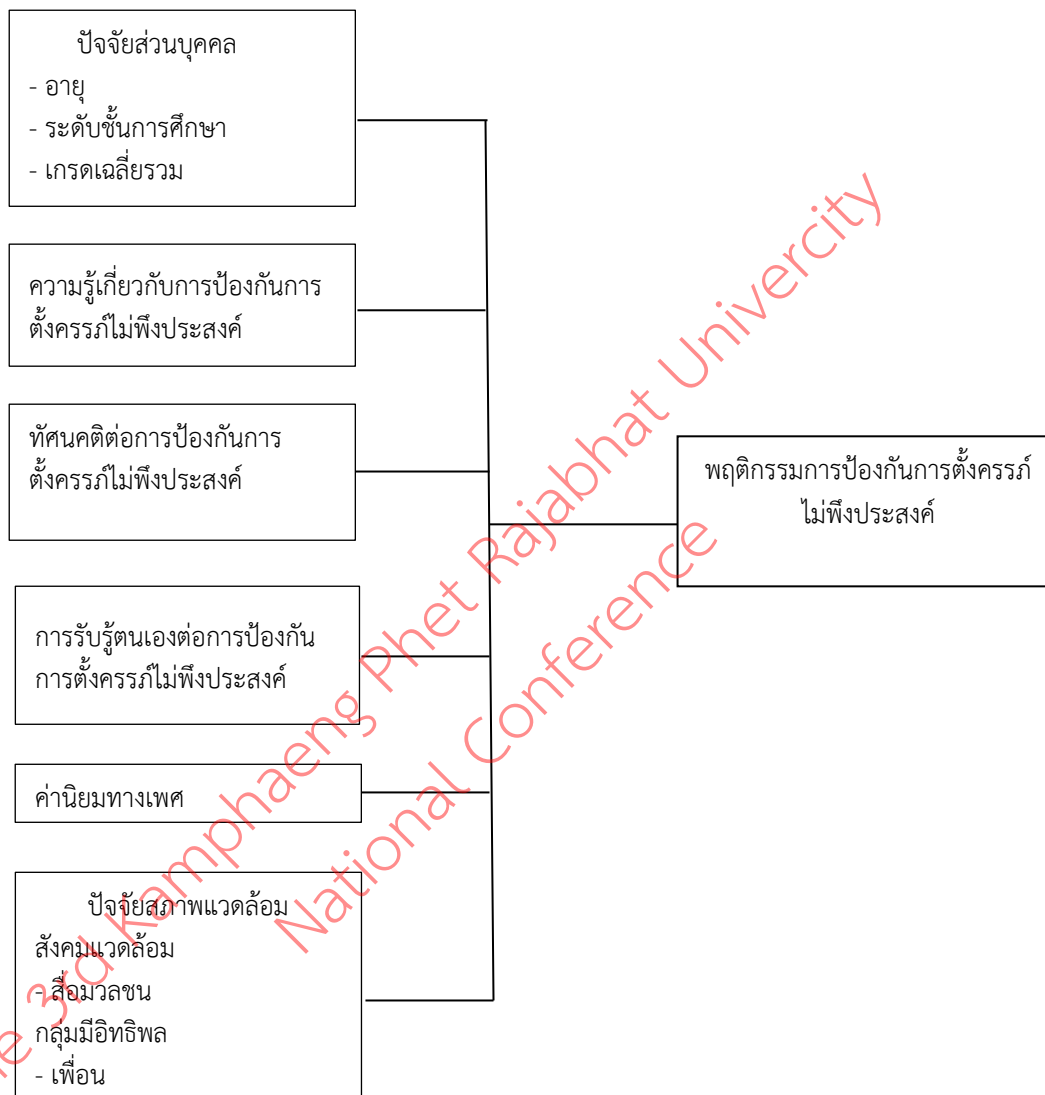
2. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ พฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึง

ประสงค์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) เพื่อศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก 4 โรงเรียน จำนวน 4,414 คนที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2558

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก 4 โรงเรียน จำนวน 358 คน ได้จากการคำนวณขนาดตัวอย่าง ของทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1967)

การสุ่มตัวอย่าง

ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling)

ขั้นที่ 1 ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยวิธีการจับฉลากสุ่ม 4 โรงเรียน จาก 10 โรงเรียน

ขั้นที่ 2 ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้ชั้นปีที่กำลังศึกษาเป็นเกณฑ์ในการแบ่งชั้น แล้วสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากร

ขั้นที่ 3 ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยการจับฉลากการสุ่มรายชื่อแบบแทนที่ (Simple with replacement) ได้กลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 358 คน ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 โรงเรียน จำนวนประชากรและจำนวนตัวอย่าง

ลำดับ	โรงเรียน	จำนวนประชากร	จำนวนตัวอย่าง
1	โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	55
		ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	55
		ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	61
2	โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาภาคเหนือ	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	33
		ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	30
		ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	38
3	โรงเรียนพุทธชินราชพิทยาคม	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	17
		ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	19
		ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	18
4	โรงเรียนจุฬารามราชวิทยาลัย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	10
		ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	11
		ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	11
รวม			358

เครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามประกอบด้วย 4 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วยอายุ ระดับชั้น เกรดเฉลี่ยและเงินรายรับ

ส่วนที่ 2 ทศนคติต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ เกณฑ์การแปลผลได้แก่ คะแนน 10 - 29 = ระดับน้อย คะแนน 30 - 39 = ระดับปานกลาง และคะแนน 40 - 50 = ระดับมาก

ส่วนที่ 3 การรับรู้เกี่ยวกับตนเองในการตัดสินใจเลือกปฏิบัติที่ถูกต้องต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 12 ข้อ เกณฑ์การแปลผลได้แก่ คะแนน 12 - 35 = ระดับน้อย คะแนน 36 - 47 = ระดับปานกลาง และคะแนน 48 - 60 = ระดับมาก

ส่วนที่ 4 ค่านิยมเรื่องเพศ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 12 ข้อ เกณฑ์การแปลผลได้แก่ คะแนน 12 - 35 = ระดับน้อย คะแนน 36 - 47 = ระดับปานกลาง และคะแนน 48 - 60 = ระดับมาก

ส่วนที่ 5 สังคมแวดล้อมต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 7 ข้อ เกณฑ์การแปลผลได้แก่ คะแนน 7 - 20 = ระดับน้อย คะแนน 21 - 27 = ระดับปานกลาง และคะแนน 28 - 35 = ระดับมาก

ส่วนที่ 6 อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ เกณฑ์การแปลผลได้แก่ คะแนน 10 - 29 = ระดับน้อย คะแนน 30 - 39 = ระดับปานกลาง และคะแนน 40 - 50 = ระดับมาก

ส่วนที่ 7 พฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 14 ข้อ เกณฑ์การแปลผลได้แก่ คะแนน 14 - 41 = ระดับน้อย คะแนน 42 - 55 = ระดับปานกลาง และคะแนน 56 - 70 = ระดับมาก

2. แบบทดสอบความรู้ แบบ 4 ตัวเลือก โดยมีคำตอบที่ถูกต้องเพียง 1 ตัวเลือก ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิด ได้ 0 คะแนน เกณฑ์การแปลผลได้แก่ คะแนน $0 - 4 =$ ระดับน้อย คะแนน $5 - 8 =$ ระดับปานกลาง และคะแนน $9 - 12 =$ ระดับมาก

เครื่องมือวิจัยได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงตามเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านโดยมีค่าความตรงของแบบสอบถามตอนที่ 2 - 7 และแบบทดสอบเท่ากับ $0.67 - 1$ ทดสอบความเที่ยงของแบบสอบถามด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ส่วนที่ 2 - 7 มีค่าเท่ากับ $.790 .876 .837 .624 .967$ และ $.869$ ตามลำดับ ทดสอบค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามส่วนที่ 2 - 7 มีค่าเท่ากับ $0.21 - 0.95$ และทดสอบค่าความเที่ยงตรงและค่าความยากง่ายของแบบทดสอบความรู้ มีค่าเท่ากับ $.862$ และ $0.26 - 0.43$ ตามลำดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัย ประสานงานกับผู้รับผิดชอบของโรงเรียนเพื่อนัดหมายวันเวลาที่สะดวกในการเก็บข้อมูลแต่ละโรงเรียน จากนั้นเข้าพบนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในชั้นเรียน อธิบายวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการตอบแบบสอบถาม เวลาโดยเฉลี่ยในการตอบแบบสอบถาม การเก็บรักษาข้อมูลและการนำเสนอในภาพรวม รวมถึงสอบถามความสมัครใจที่จะเข้าร่วมการวิจัย จากนั้นแจกแบบสอบถามและให้ส่งคืนโดยนักเรียนเป็นผู้นำมาใส่กล่องที่ปิดด้วยตนเอง ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์และครบถ้วนของข้อมูลที่ได้มาแล้วนำมาบันทึกข้อมูลโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามระเบียบวิธีทางสถิติดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. วิเคราะห์คะแนนความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ทักษะคิดต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ การรับรู้เกี่ยวกับตนเองในการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ค่านิยมเรื่องเพศ สังคมแวดล้อมต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์คืออิทธิพลของกลุ่มเพื่อนต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ พฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ โดยใช้สถิติอ้างอิง (Inferential Statistics) ด้วยการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบขั้นตอน (Stepwise)

สรุปผลการวิจัย

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล

ลักษณะข้อมูลทั่วไป	จำนวนคน (n= 358)	ร้อยละ
อายุ		
15 - 16 ปี	160	44.69
17 - 18 ปี	191	53.35
19 - 20 ปี	7	2.0
$\bar{x} = 16.75$ S.D. = 1.00 Min = 15 Max = 19		

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล (ต่อ)

ลักษณะข้อมูลทั่วไป	จำนวนคน (n= 358)	ร้อยละ
ระดับชั้นการศึกษา		
มัธยมศึกษาปีที่ 4	113	31.50
มัธยมศึกษาปีที่ 5	123	34.40
มัธยมศึกษาปีที่ 6	122	34.10
เกรดเฉลี่ย		
3.01 – 4.00 ดีมาก	253	70.67
2.01 - 3.00 ดี	87	24.30
1.01 - 2.00 พอใช้	18	5.02
$\bar{x} = 3.34$ S.D. = 3.95 Min = 1.68 Max = 3.89		
รายรับต่อสัปดาห์		
น้อยกว่า 500 บาท	250	69.90
มากกว่า 500 บาท ขึ้นไป	108	30.10
$\bar{x} = 605.9$ S.D. = 12.27 Min = 500 Max = 1,500		

จากตารางที่ 2 พบว่า

1. อายุกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 17- 18 ปี จำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 53.35 รองลงมาอายุ 15 - 16 ปี จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 44.69 และอายุ 19 - 20 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 2.00 ตามลำดับ อายุเฉลี่ยเท่ากับ 16.75 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.00 อายุต่ำสุด 15 ปีและอายุสูงสุด 19 ปี
2. ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มากที่สุด จำนวน 123 คน ร้อยละ 34.4 รองลงมาคือระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 122 คิดเป็นร้อยละ 34.10 และระดับชั้นมัธยมศึกษาที่ 4 จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 31.50 ตามลำดับ
3. เกรดเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดีมาก จำนวน 253 คน คิดเป็นร้อยละ 70.67 รองลงมาอยู่ในเกณฑ์ดีจำนวน 87 คนคิดเป็นร้อยละ 24.30 และเกณฑ์พอใช้ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 5.20 ตามลำดับ เกรดเฉลี่ยเท่ากับ 3.34 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.95 เกรดน้อยที่สุดเท่ากับ 1.68 เกรดสูงสุดเท่ากับ 3.89
4. รายรับต่อสัปดาห์กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายรับน้อยกว่า 500 บาทต่อสัปดาห์ จำนวน 250 คน คิดเป็นร้อยละ 69.9 รองลงมาคือรายรับมากกว่า 500 บาท ขึ้นไปต่อสัปดาห์ จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 30.1 รายรับเฉลี่ยเท่ากับ 605.90 บาทต่อสัปดาห์ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 12.27 รายรับต่ำสุดเท่ากับ 500 บาทต่อสัปดาห์ รายได้สูงสุดเท่ากับ 1,500 บาทต่อสัปดาห์

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์

ตัวแปร	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์	9.43	2.64	ปานกลาง
2. ทักษะคิดต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์	45.53	5.45	มาก
3. การรับรู้เกี่ยวกับตนเองในการตัดสินใจเลือกปฏิบัติที่ถูกต้องต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์	38.9	3.88	มาก
4. ค่านิยมเรื่องเพศ	46.59	4.25	ปานกลาง

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ (ต่อ)

ตัวแปร	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
5. สังคมแวดล้อมต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์	25.87	12.37	ปานกลาง
6. อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์	38.69	4.80	ปานกลาง
7. พฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์	50.41	9.81	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 พบว่าความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 9.43 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.64 และอยู่ในระดับปานกลาง ทิศนคติต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 45.53 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.45 โดยอยู่ในระดับมาก การรับรู้เกี่ยวกับตนเองในการตัดสินใจเลือกปฏิบัติที่ถูกต้องต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 38.9 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.88 อยู่ในระดับมาก ค่านิยมทางเพศมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 46.59 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.25 อยู่ในระดับปานกลาง สังคมแวดล้อมต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 25.87 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 12.37 อยู่ในระดับปานกลาง อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 38.69 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.80 อยู่ในระดับปานกลาง และพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 50.41 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 9.81 โดยอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบขั้นตอน (Stepwise) ในการทำนายปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์สถิติถดถอยพหุคูณ

ตัวแปร	b	SE _b	Beta	t	Sig
ทัศนคติต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ (X ₂)	0.848	0.80	0.478	10.536	.000
สังคมแวดล้อมต่อพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ (X ₆)	0.453	0.93	0.222	4.894	.000

Constant (a) = 66.308 R = 0.612 R² = 0.309 Adjust R² = 0.298 F = 114.667

จากตารางที่ 4 พบว่าตัวแปรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก อย่างมีนัยสำคัญ 0.05 มี 2 ตัวแปรได้แก่ ทัศนคติต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ (X₂) และสังคมแวดล้อมต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ (X₆) โดยตัวแปรดังกล่าวสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ได้ ร้อยละ 30.9 และสามารถสร้างสมการทำนายพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้

$$\hat{Y} (\text{พฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์}) = 66.308 + 0.848 (X_2) + 0.453 (X_6)$$

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

อายุ ไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน อธิบายได้ว่า กลุ่มตัวอย่างอยู่ในช่วงวัยเดียวกันทำให้การเรียนรู้ ความคิดเห็นมีลักษณะใกล้เคียงกัน จึงส่งผลให้มีพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึง

ประสงค์ที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับ กุสุมา มีศิลป์ และคณะ (2554) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ พบว่าอายุมีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ระดับชั้นการศึกษา ไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน อธิบายได้ว่า ระดับชั้นการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายซึ่งมีเพียง 3 ระดับชั้นทำให้ช่วงอายุไม่มีความแตกต่างกันมากจึงทำให้มีพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ ญินันท์ วิชัยรัมย์ (2545) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อจำแนกตามระดับชั้น และ สภาพครอบครัว พบว่าพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ไม่แตกต่างกัน จึงไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียน และยังสอดคล้องกับณัฐภาพ ระวะใจ (2553) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันการเสี่ยงทางเพศของนักศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่านักศึกษามีระดับชั้นการศึกษาที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมการป้องกันการเสี่ยงทางเพศไม่แตกต่างกัน

เกรดเฉลี่ย ไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน อธิบายได้ว่า เกรดเฉลี่ยไม่ได้เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของนักเรียน จึงทำให้มีพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของกุสุมา มีศิลป์ และคณะ (2554) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ผลการเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ของนักศึกษา

รายรับที่ได้จากครอบครัวต่อสัปดาห์ ไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน อาจเนื่องมาจาก ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีรายรับที่ได้จากครอบครัวน้อยกว่า 500 บาทต่อสัปดาห์ เพียงพอสำหรับค่าอาหารและค่าอุปกรณ์การเรียนในแต่ละสัปดาห์ จึงไม่มีเงินเหลือสำหรับกิจกรรมอื่นๆ จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ที่ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของกุสุมา มีศิลป์ และคณะ (2554) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ พบว่ารายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ของนักศึกษา แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุษา จันทวิรุจ (2544) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ค่าใช้จ่ายที่ได้รับในการเรียนที่นักเรียนได้รับในการเรียนสูง มีแนวโน้มที่จะมีเพศสัมพันธ์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับค่าใช้จ่ายในการเรียนน้อยกว่า

2. ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก อธิบายได้ว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารรับรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และตัดสินใจปฏิบัติในการป้องกันการตั้งครรภ์และเนื่องจากนักเรียนกลุ่มตัวอย่างได้รับการเรียนการสอนเรื่องเพศศึกษาและทักษะชีวิต ซึ่งเนื้อหาสาระได้ถูกบรรจุไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ทำให้นักเรียนมีทักษะความรู้ในการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ มีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ มีความรู้เรื่องการป้องกันผลกระทบที่เกิดขึ้นและการดูแลตนเองให้ปลอดภัยก่อนและภายหลังการมีเพศสัมพันธ์ ทำให้มีพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของธันตภณ ตะพังพินิจการ (2549) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนวัยรุ่นชายในอำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรีพบว่าผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศอยู่ในระดับดี ส่งผลให้มีพฤติกรรมการรักษาวลสงวนตัวอยู่ในระดับดี และความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษาเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่เหมาะสมในการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน

โดยสามารถทำนายพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ได้ร้อยละ 12 และยังสามารถคล้อยกับการศึกษาของกุสุมา มีศิลป์ และคณะ (2554) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ พบว่าความรู้เรื่องการตั้งครรภ์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ทศนคติต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ส่งผลต่อพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จึงเป็นไปตามสมมติฐาน อธิบายได้ว่า การตั้งครรภ์ในวัยเรียนยังไม่เป็นที่ยอมรับในสังคม นักเรียนได้รับการปลูกฝังเจตคติที่เหมาะสม รวมทั้งการให้ความรู้เพื่อส่งเสริมให้เกิดความเชื่อที่ถูกต้อง ทศนคติเป็นความรู้สึกนึกคิดภายในของบุคคลต่อสิ่งแวดล้อมรอบตัว กลุ่มคน ความชอบ ความเกลียด การแสดงออกเหล่านี้เป็น การแสดงพฤติกรรมและแนวคิดต่างๆ แสดงถึงกลุ่มตัวอย่างที่มีทศนคติต่อสิ่งนั้น เมื่อนักเรียนมีเจตคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ที่เหมาะสม จะทำให้มีทักษะการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์เพิ่มขึ้น เพราะเจตคติเป็นเรื่องของความเชื่อ ความรู้สึกนึกคิด และมีแนวโน้มที่มุ่งจะกระทำหรือแสดงพฤติกรรมต่างๆ และการแสดงพฤติกรรมทางเพศเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ ความรู้สึกที่มีทิศทางทั้งทางบวกและทางลบ นั่นคือการมีเจตคติที่ถูกต้องเหมาะสมในเรื่องเพศของวัยรุ่นจะช่วยให้วัยรุ่นสามารถปฏิบัติตนในเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศได้ถูกต้องและเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจินตนา พึ่งโพธิ์ และคณะ (2547) ที่ได้ศึกษาเรื่องการส่งเสริมการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ในเขตรับผิดชอบของโรงพยาบาลท่าแพ อำเภอน้ำพอง จังหวัดสตูล พบว่าการพยายามแก้ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร โดยการพยายามสร้างความตระหนักในการเห็นคุณค่าในตนเอง มีเจตคติทางเพศในการรักษาวลสงวนตัว สร้างความตระหนักเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรโดยอาศัยหลักเสริมแรงเพื่อพัฒนากระบวนการตัดสินใจภายในจิตใจ นำไปสู่การมีเจตคติทางเพศในการรักษาวลสงวนตัวที่เหมาะสมได้ดี สอดคล้อง กับแนวคิดที่ว่า เจตคติเป็นสภาวะความพร้อมด้านจิตใจอันเกิดขึ้นจากการเรียนรู้และประสบการณ์ สภาวะความพร้อมนี้ จะเป็นแรงกำหนดให้บุคคลแสดงพฤติกรรมหรือแนวโน้มที่จะตอบสนองสิ่งเร้าในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง (Allport, 1967) สอดคล้องกับกุสุมาวดี เรื่องแก้ว (2549) ที่ได้ศึกษาเจตคติต่อค่านิยมทางวัฒนธรรมไทยบางประการ และจิตลักษณะที่พยากรณ์พฤติกรรมป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีทางเพศสัมพันธ์ของสตรีวัยรุ่น พบว่า เจตคติต่อค่านิยมรักษาวลสงวนตัว เจตคติต่อค่านิยมอดเบรี่ยาวไว้กินหวาน เจตคติต่อค่านิยมอย่างซิงสุกก่อนห้าม เจตคติที่ไม่เห็นด้วยต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมรักษาวลสงวนตัว และการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีทางเพศสัมพันธ์ โดยสามารถทำนายการละเว้นการมีเพศสัมพันธ์ได้ และยังสามารถคล้อยกับมาลีวัล เลิศสาครศิริ (2557) ที่ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของสตรีวัยรุ่นตามการรับรู้ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเซนต์หลุยส์ พบว่าทศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของสตรีวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. การรับรู้เกี่ยวกับตนเองในการตัดสินใจเลือกปฏิบัติที่ไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน อาจเนื่องมาจาก การรับรู้เกี่ยวกับตนเองของกลุ่มตัวอย่างสร้างความแตกต่างระหว่างบุคคล เกี่ยวกับความคิด อารมณ์ และการแสดงพฤติกรรม ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างมีระดับการรับรู้เกี่ยวกับตนเองอยู่ในระดับมาก จึงไม่ทำให้เกิดพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ได้มากกว่าปัจจัยอื่นๆ ไม่สอดคล้องกับ Lamm, Schmidt, & Trommsdorff (1976) ได้อธิบายในเชิงพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ได้คือ การที่นักเรียนจะกระทำพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์เขาก็จะตระหนักถึงว่าเมื่อมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่ไม่เหมาะสมแล้วจะเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้น เช่น ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ การเสียการเรียน เขาก็จะไม่กระทำพฤติกรรมนั้น จะแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมเมื่ออยู่ในสภาวะที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดอิทธิพล 3 องค์ประกอบของ Flay & Petraitis (1994) ที่กล่าวว่า การควบคุมพฤติกรรมของตนเองเป็นตัวกำหนดการตัดสินใจ นั่นคือ ถ้าวัยรุ่นมีความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมตนเองได้จะส่งผลต่อความเป็นตัวของตัวเอง และการรับรู้ในคุณค่าของตนเองที่ดีขึ้น มีความสามารถในการควบคุมตนเองในการป้องกันการตั้งครรภ์ได้ดี รับรู้ตนเองว่าควรป้องกันการตั้งครรภ์อย่างไรให้มีประสิทธิภาพสูงสุด มีการกำหนดตนเองและการวางแผน หากวัยรุ่นตั้งใจจะตั้งครรภ์เมื่อใดย่อมวางแผนการตั้งครรภ์ล่วงหน้าว่าช่วงใดที่ควรตั้งครรภ์ หากไม่มีการป้องกัน แสดงว่าไม่ได้วางแผนในการมีบุตร บุตรที่เกิดมาย่อมเกิดจากการบังเอิญหรือไม่ตั้งใจในการตั้งครรภ์ และสอดคล้องกับฐิยาพร กันตารณวัฒน์ (2546) ได้ศึกษาปัจจัยที่

สามารถทำนายพฤติกรรมป้องกันการเสี่ยงทางเพศ พบว่าลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองสามารถทำนายตัวแปรพฤติกรรมป้องกันการเสี่ยงทางเพศ และยังสอดคล้องกับภณฐาภ ระยะเวลา (2553) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมป้องกันการเสี่ยงทางเพศของนักศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่านักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนเองแตกต่างกันจะมีพฤติกรรมป้องกันการเสี่ยงทางเพศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ค่านิยมเรื่องเพศ ไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน อธิบายได้ว่า กลุ่มตัวอย่างถูกปลูกฝังค่านิยมเรื่องเพศ เป็นคุณค่าในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในการจัดรูปความประพฤติและเป็นแบบความคิดที่ฝังแน่นในการปฏิบัติตัวในสังคม โดยค่านิยมเรื่องเพศของกลุ่มตัวอย่างเกิดจากการอบรมสั่งสอนจากพ่อแม่ในสถาบันครอบครัว จากครูในระบบการศึกษา ประสบการณ์ กระบวนการขัดเกลาและถ่ายทอดทางสังคม จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับมาลีวัล เลิศสาครศิริ (2557) ที่ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของสตรีวัยรุ่นตามการรับรู้ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเซนต์หลุยส์ พบว่าค่านิยมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของสตรีวัยรุ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และไม่สอดคล้องกับภณฐาภ ระยะเวลา (2553) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมป้องกันการเสี่ยงทางเพศของนักศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่านักศึกษาที่มีค่านิยมทางเพศแตกต่างกันจะมีพฤติกรรมป้องกันการเสี่ยงทางเพศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. สังคมแวดล้อม ส่งผลต่อพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน อธิบายได้ว่า แม้ว่าส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างจะพักอาศัยกับผู้ปกครองแต่การได้รับการเลี้ยงดูแตกต่างกันไปตามสภาพของแต่ละครอบครัว และมีส่วนที่พักอาศัยกับญาติตั้งนั้นการอบรมเลี้ยงดูจึงมีความแตกต่างกัน จึงทำให้มีพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับทฤษฎีปัญญาทางสังคมของ Bandura (1977) ที่กล่าวว่าพฤติกรรมของบุคคลจะเกิดจากปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยสภาพแวดล้อมประกอบกัน ซึ่งจะส่งผลให้เกิดพฤติกรรมตามที่เรารู้มา สอดคล้องกับการศึกษาของปิยว ภูมิรัตน์ (2546) ได้ศึกษาปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมที่นำไปสู่การมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นในจังหวัดแพร่ ได้แก่ ปัจจัยด้านสื่อต่าง ๆ ที่ทำให้ข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องเพศกระตุ้นความรู้สึกทางเพศ มักทำให้วัยรุ่นอยากเลียนแบบการกระทำ และยังสอดคล้องกับมาลีวัล เลิศสาครศิริ (2557) ที่ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของสตรีวัยรุ่นตามการรับรู้ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเซนต์หลุยส์ พบว่าสังคม สิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของสตรีวัยรุ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

7. อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน อธิบายได้ว่าแม้ว่าในปัจจุบันกลุ่มเพื่อนจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนักเรียนแต่เนื่องจากนักเรียนจะมีเวลาอยู่กับกลุ่มเพื่อนแค่ช่วงเวลาเรียนเท่านั้น เพราะส่วนใหญ่จะมีผู้ปกครองคอยรับส่งไปโรงเรียน ทำให้นักเรียนไม่มีโอกาสที่จะแสดงพฤติกรรมคล้อยตามอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนจึงทำให้ไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของกุสุมา มีศิลป์ และคณะ (2554) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ พบว่าอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ของนักศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ครอบครัว ผู้ปกครองควรปรับบทบาทในการสร้างทัศนคติในการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ให้กับบุตรหลานโดยเฉพาะอย่างยิ่งในวัยเรียนและปรับปรุงสังคมแวดล้อมที่บ้าน ครูควรมีส่วนในการปรับปรุงสังคมแวดล้อมที่โรงเรียนให้มีส่วนในการสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจให้กับนักเรียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการวิจัยเพื่อหารูปแบบการดำเนินงานของโรงเรียนในการเป็นโรงเรียนต้นแบบของการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

เอกสารอ้างอิง

- การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, กระทรวง. (2555). **สถานะการมีบุตรของวัยรุ่นไทย**. [Online]. Available: https://www.msociety.go.th/more_news.php?cid=73 [2559, พฤษภาคม 19].
- กุสุมา มีศิลป์ และคณะ. (2554). **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ**. วิทยานิพนธ์ สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสร้างเสริมสุขภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- กุสุมาวดี เรืองแก้ว. (2549). **เจตคติต่อค่านิยมทางวัฒนธรรมไทยบางประการ และจิตลักษณะที่พยากรณ์พฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีทางเพศสัมพันธ์ ของสตรีวัยรุ่น**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จินตนา พึ่งโพธิ์ และคณะ. (2547). **ผลการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควรที่มีต่อทัศนคติทางเพศในการรักษาลงสวนตัวของวัยรุ่นหญิงที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนและวัฒนธรรมในด้านความสัมพันธ์ทางเพศแตกต่างกัน**. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการพัฒนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ฐิยาพร กันตาธนวนันต์. (2546). **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะบางประการกับการป้องกันการเสี่ยงทางเพศและการใช้ยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ณัฐภาพ ระวะใจ. (2553). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันการเสี่ยงทางเพศของนักศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร**. ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ณัฐนันท์ วิชัยรัมย์ (2545). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธันตภณ ตะพังพินิจการ. (2549). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนวัยรุ่นชาย ในอำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มาลีวัล เลิศสาครศิริ. (2557, มกราคม – เมษายน). **ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของสตรีวัยรุ่น ตามการรับรู้ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเซนต์หลุยส์**. *วารสารพยาบาลทหารบก*, 15(1), 90-98.
- เบญจพร ปัญญาอง. (2553). **การทบทวนองค์ความรู้ : การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น (พิมพ์ครั้งที่ 2)**. กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.
- ปิยวรรณ กุมภีรัตน์. (2546). **ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมที่นำไปสู่พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นในจังหวัดแพร่**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการส่งเสริมสุขภาพ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วัลยา ธรรมพนิชวัฒน์. (2553, ตุลาคม - ธันวาคม). **เพศศึกษาสำหรับวัยรุ่นไทย**. *วารสารสภาการพยาบาล*, 25(4), 5-9.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุรศักดิ์ ฐานีพานิชสกุล. (2555). **การตั้งครรภ์ที่ไม่ต้องการในวิกฤติในเวชปฏิบัติปริกำเนิด**. กรุงเทพฯ : พี.เอ.ลีฟวิ่ง.
- สาธารณสุขจังหวัดพิษณุโลก, สำนักงาน. (2558). **สรุปผลการดำเนินงานสาธารณสุข : ข้อมูลสถิติการตั้งครรภ์วัยรุ่นในจังหวัดพิษณุโลก ปี พ.ศ. 2558**. พิษณุโลก: สำนักงานสาธารณสุข.

- สร้อย อนุสรณ์ธีรกุล และสุรนาท ชมะณะรงค์. (2551, เมษายน). ปัจจัยทำนายการใช้บริการอนามัยการเจริญพันธุ์ของวัยรุ่นที่ไม่ได้วางแผนการตั้งครรภ์. วารสารคณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 31, 1-8.
- สุภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, กรม. (2547). รายงานการทบทวนสถานการณ์เรื่องพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น : การเสริมสร้างทักษะชีวิตและการให้การศึกษา. กรุงเทพฯ : กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.
- อรพินธ์ เจริญผล. (2555). การตั้งครุฑที่ไม่ต้องการ : บทบาทพยาบาลในวิกฤติในเวชปฏิบัติปริกำเนิด. กรุงเทพฯ: พี.เอ.ลีฟวิ่ง.
- อรอุษา จันทรวีรุจ. (2544). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- Allport, G.W. (1976). *Attitudes : Readings in Attitudes Theory and Measurement*. New York : Macmilan.
- Bandura, Albert. (1977). *Social Learning Theory*. New Jersey : Prentice – Hall.
- Flay BR, Petraitis J. (1994). *The Theory of Triadic Influence: A New Theory of Health Behavior with Implications for Preventive Interventions*. *Advances in Medical Sociology*.
- Lamm, H., Schmidt, R.W., & Trommsdorff. (1976). Sex and Social class as Determinants of Future Orientation in Adolescent, *Journal of Personality and Social Psychology*, 34, 317-326.
- Yamane, Taro. (1967). *Statistics : An Introductory Analysis*. New York: Harper and Row.